

Nr 467.

Av herr **Elmroth**, *angående utredning om anledning till jordbruksnäringens nuvarande ekonomiska betryck m. m.*

Under en följd av år har jordbrukets med tillhörande binäringars olika intressefrågor av kända olika anledningar varit föremål för såväl allmänt som enskilt intresse. Dessa näringars framtida utformning och gestalt, särskilt vad det gäller dess avsättningsmöjligheter, är långt ifrån välordnad. Med oro se också tusentals av dess utövare och i näringen anställd arbetskraft mot framtiden. Människor, som såväl direkt som indirekt äro beroende av hur jordbrukets såväl produktions- som avsättningsmaskineri arbetar. I samband härmed tillstöta andra betydelsefulla intressefrågor, såsom företagarnas olika behov av ordnade kreditmöjligheter, samt inte minst hur och på vilket sätt i denna näringsgren enrollerad arbetskraft, såväl hemmavarande barn som framförallt löneanställda, skola erhålla möjligheter utöver rent personliga förutsättningar att en gång i framtiden bliva sin egen företagare. Samt sist men inte minst benägenheten till och förutsättningarna för rekryteringsmöjligheterna för kåren.

Här möta sålunda stora och enligt mitt förmenande högst betydelsefulla frågor, vars avgörande de senaste årens utveckling på området i utomordentligt hög grad aktualiserat. Den kris — andlig såväl som ekonomisk — som drager över vårt land, hotar att bliva en ytterst allvarlig företeelse. Åtgärder, som syfta till och äro ägnade att borteliminera densamma, äro starkt av behovet påkallade. Av statsmakterna i detta avseende redan vidtagna åtgärder hava hälsats med den allra största tillfredsställelse. Men det är inte tillfyllest. De krafter som bemäktiga sig folksjälens djup måste ävenledes engageras i detta återuppbyggnadsarbete. Nya vägar — visserligen inte helt oprövade — måste beträdas. Vägar, vilka till att börja med synas obekväma och svårframkomliga, hava dock helt visst möjlighet att leda till ekonomisk ordning och reda: Ekonomisk organisation och planhushållning samt ömsesidig yrkessolidaritet.

Något statistiskt bevismaterial har jag inte till förfogande vilket kan stödja min framställning. Enligt min mening erfordras intet sådant *utöver* vad det levande livet själv giver. Erfarenheter, som dagligdags tränga sig på, inte minst till följd av de minst sagt olämpliga organisations- och avsättningsförhållanden som äro rådande på området. Hittills av statsmakterna vidtagna samt understödda åtgärder i olika avseenden bevisa tillfyllest att långt gående åtgärder i sådant avseende varit och äro fortfarande av nöden.

Den upplysningsverksamhet som av statsmakterna sedan länge tillbaka

Bihang till riksdagens protokoll 1934. 4 saml. Nr 467—472.

bedrivits, närmast genom de olika lantbruks- och hushållningssällskapen och dem underlydande organ, folkhög- och lantmanna- samt lantbruks-skolor m. m., har i högsta grad bidragit till att jordbrukets produktions-volym i hög grad ökat. Därmed har dock endast halva vägen beträffs. Ty det gäller — erfarenheten bestyrkes detta påstående — att inte enbart se till att produktionen ökas, åtgärder för dess planmässiga avsättning är jäm-sides härmed av lika stort intresse. Det är just häruti som det närmast nu-mera uppstått svårigheter. Och utan att denna omständighet blir ordnad på ett tillfredsställande sätt, förräntar sig dåligt redan nedlagt kapital såväl enskilt som av statsmakterna anvisat. Det gäller alltså att söka på ett för-nuftigt sätt organisera detta. Härvid hava statsmakterna, inte minst med hänsyn till de stora anslagsbelopp som årligen utgå till stöd och hjälp, en stor och betydelsefull uppgift att fylla. Med andra ord: Hjälpa kåren till självhjälp.

Själva stommen till den av mig sålunda påtänkta, av statsmakterna understödda organisationen finnes redan i ovan omnämnda redan befintliga organisationer. Det gäller blott att bygga ut dess verksamhet och framför-allt se till, att dess arbete även inriktas på sådant som hjälper jordbrukarna till ekonomisk organisation och sammanhållning.

Utöver vad som redan gjorts från statsmakternas sida att möjliggöra i jordbruksnäringen engagerad arbetskraft till utkomstmöjligheter i form av egna företagare, synes enligt mitt förmenande ännu större och betydligt mer ingripande åtgärder böra prövas. I detta avseende kan hälsas med största tillfredsställelse av regeringen helt nyligen vidtagna utredande åtgärder beträffande jordbruksnäringens kreditmöjligheter. Om t. ex. en central kreditanstalt med statsmakternas stöd och under dess kontroll komme till stånd, skulle detta i sin tur medföra, att tusentals jordbrukare i detta land, därmed i hög grad skulle hjälpas i det betryck som olämpligt placerade och mot inte sällan oskäligen ränta löpande skuldförbindelser ständigt och framförallt för närvarande utgöra.

Med dessa här i all korthet uppskisserade åtgärder skulle ett jämförelsevis billigt men enligt mitt förmenande ytterst verkningsfullt medel åstadkom-mas, inte blott att giva den nuvarande yrkesgenerationen ett kraftigt hand-tag i form av hjälp till självhjälp och ingjuta framtidsro och arbetshåg, utan även att bidraga till, att lantarbetareproblemet i alla dess olika former bringades ett avsevärt steg framåt mot sin praktiska lösning. Samtidigt vin-nes nödig avspänning i det olidliga trycket beträffande tillgång och efter-frågan på arbetskraft inom andra befolkningsgrupper.

Med återopande av det sålunda anförda får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning i hithörande spörsmål. *dels* om den egentliga anledningen till det nuvarande ekonomiska be-

trycket bland bl. a. jordbruksnäringens utövare och till densamma ansluten arbetskraft, *dels ock* låta utreda möjligheterna till åtgärder från statsmakternas sida som kunna anses påkallade för bistånd åt landets jordbrukande befolkning i syfte att få till stånd en allmän hela landet omfattande ekonomisk försäljningsorganisation.

Stockholm den 22 januari 1934.

A. E. Elmroth.